

**S'HA DE VIGILAR NO
AGAFAR ELS TICS
SIMPLISTES DELS POLÍTICS**

David Bueno
i Torrens

Professor i investigador
de genètica de la UB i
divulgador de la ciència

Cultura o cultures del coneixement?

Tenim la percepció de viure una època d'importants canvis socials, propiciats per la globalització. Per exemple, abans els problemes es vivien i s'intentaven resoldre de forma local, segons la cultura i l'estat de desenvolupament científicotècnic de cada comunitat. En canvi, ara molts dels problemes, com els relacionats amb la crisi ecològica que estem generant, esdevenen d'abast global: lluitar contra el canvi climàtic i desenvolupar estratègies per adaptar-nos-hi socialment i econòmicament; desenvolupar noves fonts d'energia i una agricultura que pugui alimentar una població en creixement amb una disminució de les reserves d'aigua dolça; controlar el creixement de la població; conservar la biodiversitat i deixar de malmetre el medi ambient, i estimular un model de desenvolupament econòmic i social més just i sostenible.

TAMBÉ FINS NO FA GAIRE qualsevol iniciativa internacional exigia la diplomàcia política. Ara, però, comença a sorgir la imatge del científic com a ambaixador de pau i diplomàtic, uns aspectes que tradicionalment no han anat associats. De fet, en el decurs de la història de la humanitat molts científics han contribuït directament o indirectament a

augmentar el poder militar dels seus països. Arquímedes, per exemple, va desenvolupar lents per encendre les velles dels vaixells romans que atacaven Siracusa; Leonardo da Vinci i Michelangelo van fer d'enginyers militars; Napoleó es considerava un científic, i Abraham Lincoln va fundar la prestigiosa Acadèmia Nacional de Ciències dels EUA (AAAS) durant la guerra civil americana perquè els acadèmics aconsellesin els militars.

EN AQUEST CONTEXTE, fa poc més d'un mes l'AAAS va reunir a Vancouver científics i educadors de més de 50 estats amb l'objectiu de bastir ponts que permetin avançar cap a una societat global del coneixement. La presidenta d'aquesta acadèmia, la biòloga Nina V. Fe-

L'avenç cap a una única i homogènia societat del coneixement implicarà una pèrdua irrecuperable de diversitat cultural

doroff, catedràtica de les universitats King Abdullah de l'Àrabia Saudita i de Pennsilvània als EUA, va escriure un editorial a la influent revista *Science* en què suggeria la necessitat de generar una única societat del coneixement, d'abast global, com a única solució per resoldre problemes com els derivats del canvi climàtic. Tanmateix, però, en la seva proposta no va tenir en compte que, malgrat que molts d'aquests problemes afecten tota la humanitat, en cada comunitat concreta es troben immersos i es veuen reflectits en el seu propi i únic context mediambiental i cultural. Certament, les solucions han de néixer del coneixement, però l'avenç cap a una única i homogènia societat del coneixement implicarà una pèrdua irrecuperable de diversitat cultural, de la mateixa manera que la globalització agrària ha significat una pèrdua de biodiversitat agrícola.

ÉS A DIR QUE, DE LA MATEIXA MANERA que la crisi econòmica està sent emprada de pretext per intentar liquidar políticament determinades diferències econòmiques, culturals i lingüístiques, pot ser que també hi hagi qui vulgui aprofitar la crisi ecològica per *homogeneïtzar* la cultura del coneixement en funció d'un patró determinat, liquidant altres cultures del coneixement sorgides de la pluralitat humana. Per resoldre satisfactoriament els problemes sense generar-ne de nous ens cal avançar cap a una societat plural de cultures del coneixement, no pas cap a una única cultura global del coneixement. Aquests científics haurien de vigilar de no agafar els tics simplistes i simplificadors que mostren alguns polítics. O és que potser són inherents a la natura humana?